บทบรรณาธิการ

คำถาม ขายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคาที่กำหนดในสลาก หากผู้ซื้อไม่ชำระราคา ผู้ขายจะฟ้องผู้ซื้อให้ชำระราคาตามที่ตกลงกันได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๖๒๕/๒๕๕๗ การขายสลากกินแบ่งรัฐบาลมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายบัญญัติข้อห้ามและกำหนดโทษแก่ผู้ที่เสนอขายหรือขายสลากเกินราคาที่กำหนดในสลากไว้ถึง ๒ ฉบับ คือ พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ มาตรา ๙ ทวิ ซึ่งมีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๙ ตรี ให้ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และตาม พ.ร.บ.สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓๙ ให้ระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท จำเลยทำสัญญาซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลกับโจทก์โดยโจทก์ตกลงขายสลากให้แก่จำเลยในราคาฉบับละ ๙๐ บาท หรือส่วนละ ๔๕ บาท แต่ราคาในสลากระบุไว้เพียงฉบับละ ๘๐ บาท หรือส่วนละ ๔๐ บาท **สัญญาซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเกินราคาดังกล่าว จึงเป็นการอันมีวัตถุประสงค์ต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย**ทั้งสองฉบับข้างต้น และ**ตกเป็นโมฆะ** ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๐ แม้โจทก์และจำเลยจะสมัครใจซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลกันในราคาสูงกว่าที่กำหนดในสลาก เพราะมีปัญหาเกี่ยวกับระบบการจัดจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลและการบังคับใช้กฎหมายที่ห้ามมิให้ขายสลากกินแบ่งเกินราคา โดยมีการขายสลากเกินราคากันอย่างแพร่หลายก็ตาม ก็หาเป็นข้อยกเว้นที่จะทำให้การขายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคาเป็นการอันไม่ต้องห้ามตามบทบัญญัติของกฎหมายไม่ แต่อย่างไรก็ดีสัญญาซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลระหว่างโจทก์และจำเลยดังกล่าวรวมส่วนที่ขายตามราคาที่กำหนดไว้ในสลากซึ่งไม่เป็นโมฆะอยู่ด้วยและ**สามารถแยกแยะจำนวนเงินของส่วนที่ขายเกินราคาออกได้แน่ชัด**พฤติการณ์แห่งกรณีที่จำเลยซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจำนวนมากไปจากโจทก์เพื่อนำไปจำหน่ายในทางการค้า ย่อมมีส่วนที่จำเลยได้รับประโยชน์จากการขายเกินราคาในสลากดังกล่าวอันพึงสันนิษฐานได้ว่าโจทก์และจำเลย**เจตนาจะให้ส่วนที่ไม่เป็นโมฆะแยกออกจากส่วนที่เป็นโมฆะได้** ตาม ป.พ.พ. มาตรา

๑๗๓ สัญญาซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลระหว่างโจทก์และจำเลยจึงไม่ตกเป็นโมฆะทั้งฉบับ โจทก์ยังคงมีสิทธิเรียกร้องค่าสลากในส่วนที่ไม่เกินราคาจากจำเลยได้

คำถาม เจ้าของกรรมสิทธิ์รวมในที่ดินที่ยังไม่มีการแบ่งแยกกันเป็นส่วนสัดจะอ้างว่าได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินทั้งแปลงโดยการครอบครองปรปักษ์ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๓๙๔/๒๕๕๗ การครอบครองอสังหาริมทรัพย์อันจะทำให้ผู้ครอบครองได้กรรมสิทธิ์ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๘๒ นั้น นอกจากจะต้องเป็นการครอบครองโดยสงบและเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันเป็นเวลา ๑๐ ปีแล้ว ยังจะต้องเป็นการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นของบุคคลอื่นด้วย**หากเป็นการครอบครองทรัพย์สินของตนเองหรือที่ตนเองเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมที่ยังไม่มีการแบ่งแยกกันเป็นส่วนสัด ก็หามีผลที่จะทำให้ได้กรรมสิทธิ์โดยการครอบครองไม่** ผู้ร้องยื่นคำร้องขออ้างว่าที่ดินพิพาทเป็นสินสมรสที่ผู้ร้องและ บ. ทำมาหาได้ร่วมกันระหว่างเป็นสามีภริยาโดยชอบด้วยกฎหมาย บ. ขายที่ดินพิพาทไปให้ผู้อื่น แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องขอมุ่งประสงค์จะกล่าวอ้างเรื่องการครอบครองปรปักษ์ แต่ผู้ร้องบรรยายคำร้องขอยืนยันว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์ที่ผู้ร้องทำมาหาได้ร่วมกันในลักษณะผู้ร้องเป็นเจ้าของอยู่ด้วยกึ่งหนึ่ง ตราบใดที่ยังไม่มีการแบ่งที่ดินกัน ผู้ร้องและ บ. จึงต่างเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมในที่ดินพิพาทคนละเท่า ๆ กัน ในทุกส่วนของที่ดินพิพาท การที่ผู้ร้องอ้างว่า บ. นำที่ดินพิพาทไปขายโดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ร้อง ซึ่งมีผลผูกพันเฉพาะที่ดินพิพาทส่วนของ บ. เมื่อ บ. ขายที่ดินพิพาทไป ผู้ซื้อได้ขายที่ดินพิพาทให้แก่ผู้คัดค้านที่ ๒ และผู้คัดค้านที่ ๒ ยกที่ดินพิพาทให้แก่ผู้คัดค้านที่ ๑ **ที่ดินพิพาทจึงเป็นที่ดินกรรมสิทธิ์รวมของผู้ร้องและผู้คัดค้านที่ ๑ ในทุกส่วนของที่ดินพิพาท** ศาลจึงไม่อาจมีคำสั่งให้ผู้ร้องได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาท โดยการครอบครองปรปักษ์ในที่ดินของผู้ร้องเองได้

คำถาม ปลอมบิลเงินสด แต่ไม่มีต้นฉบับอันแท้จริงของบิลเงินสดจะเป็นความผิดฐานปลอมเอกสารสิทธิไม่ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ความผิดฐานปลอมเอกสารจะต้องปลอมเอกสารที่มีอยู่แท้จริงเสมอไปหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๓๑/๒๕๕๗ ป.อ. มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ผู้ใดทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เติมหรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใด ๆ ในเอกสารที่แท้จริง หรือประทับตราปลอม หรือลงลายมือชื่อปลอมในเอกสารโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ถ้าได้กระทำเพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริงผู้นั้นกระทำผิดฐานปลอมเอกสาร" ตามบทบัญญัติดังกล่าวเห็นได้ว่าผู้ทำเอกสารปลอมสามารถทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับได้ จำเลยปลอมบิลเงินสด โดยนำแบบพิมพ์บิลเงินสดมาเขียนกรอกข้อความมีสาระสำคัญว่า บิลเงินสดฉบับดังกล่าวออกโดยร้าน ย. เลขที่ ๔๔/๔ ถนนจักรวรรดิ เขตสัมพันธ์วงศ์ กรุงเทพมหานคร เล่มที่ ๐๐๙ เลขที่ ๐๕๗ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๑ ได้รับเงินจากบริษัท ป. เป็นค่าผ้าพื้นสีขาว จำนวน ๙๐ เมตร จำนวนเงิน ๓,๖๐๐ บาท และค่าผ้าพื้นสีดำ จำนวน ๙๐ เมตร จำนวนเงิน ๓,๖๐๐ บาท รวมจำนวนเงิน ๗,๒๐๐ บาท แล้วจำเลยลงลายมือชื่อผู้รับเงินปลอมในใบบิลเงินสดดังกล่าว **แม้จะไม่มีต้นฉบับอันแท้จริงของบิลเงินสด** ก็เท่ากับเป็นการปลอมขึ้นทั้งฉบับเพื่อให้เห็นว่าเป็นเอกสารที่ได้ทำมาจากต้นฉบับที่แท้จริง การปลอมเอกสารตามกฎหมาย**หาใช่จำเป็นจะต้องปลอมจากเอกสารที่มีอยู่แท้จริงเสมอไปไม่** การกระทำของจำเลยก็เป็นการปลอมเอกสารสิทธิตาม ป.อ. มาตรา ๒๖๕ แล้ว

คำถาม ทำป้ายมีข้อความว่า ทองเหลืองหล่อนี้ ไม่ใช่พระพุทธเจ้าแน่ ไม่ต้องกราบมัน ติดฐานองค์พระพุทธรูป ใช้เท้าเหยียบและใช้มือตบที่บริเวณพระพักตร์ของพระพุทธรูป เป็นความผิดฐานใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๑๒๕/๒๕๕๗

จำเลยให้บุคคลหนึ่ง**ทำป้ายที่มีข้อความว่า** "ทองเหลืองหล่อนี้ไม่ใช่พุทธเจ้าแน่ ไม่ต้องกราบมัน" ติดที่ฐานองค์พระพุทธรูป กับจำเลย**ใช้เท้าเหยียบฐานของพระพุทธรูปและใช้มือตบที่บริเวณพระพักตร์ของพระพุทธรูปนั้น** เป็นการกระทำที่ไม่สมควร ไม่เคารพต่อพระพุทธรูปอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาพุทธ อันเป็นการเหยียดหยามศาสนาจำเลยจึงมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๐๖

คำถาม ผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินเข้าไปตัดต้นยูคาลิปตัสบนที่ดินซึ่งบุคคลอื่นเป็นผู้ปลูกไปขาย จะเป็นความผิดฐานลักทรัพย์หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๘๗๖/๒๕๕๗ **ต้นยูคาลิปตัส**เป็นต้นไม้ที่มีอายุหลายปี โดยสภาพจึงถือว่าเป็นไม้ยืนต้น ซึ่งตามปกติย่อมถือ**เป็นส่วนควบของที่ดิน**ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง และ**ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเจ้าของที่ดิน**ซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์ประธานตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง **เว้นแต่ผู้ทรงสิทธิเหนือพื้นดินในที่ดินของผู้อื่นตามมาตรา ๑๔๑๐ ได้ปลูกต้นไม้ลงไว้ตามมาตรา ๑๔๖** เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ ว่าจำเลยเป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดิน แม้คดีดังกล่าวนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ แต่ถือว่าผลคำพิพากษาศาลชั้นต้นดังกล่าวผูกพันโจทก์ร่วมและจำเลยผู้เป็นคู่ความในคดีดังกล่าวแล้วจนถึงวันที่คำพิพากษาดังกล่าวได้ถูกเปลี่ยนแปลง แก้ไข กลับ หรืองดเสียตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง **เมื่อจำเลยเป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดิน**ตามคำพิพากษาดังกล่าว ทั้งไม่ปรากฏว่าโจทก์ร่วมเป็นผู้ทรงสิทธิเหนือพื้นดินที่มีสิทธิปลูกต้นยูคาลิปตัสลงไว้ **จึงต้องฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในต้นยูคาลิปตัสอันเป็นส่วนควบของที่ดิน การที่จำเลยเข้าไปตัดต้นยูคาลิปตัสบนที่ดิน**ตั้งแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ จนหมด ภายหลังจากที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ แล้วว่าจำเลยเป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินจึงเป็นพฤติการณ์ที่มีเหตุอันควรให้จำเลยเข้าใจโดยสุจริตว่า ต้นยูคาลิปดังกล่าวเป็นของจำเลย การกระทำของจำเลย**จึงไม่มีความผิดฐานลักทรัพย์**ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น และเมื่อจำเลยเป็นเจ้าของต้นยูคาลิปตัสจำเลยจึงไม่ต้องใช้ราคาแทนต้นยูคาลิปตัสที่ตัดไป

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ